

บรรณานุกรม

- กัญญา รัตนะ และอุบล บุญชู. 2549. การเตรียมปุ๋ยหมักชีวภาพจากกากขี้เป้งด้วยกลุ่มจุลินทรีย์. โครงการวิจัยวิทยาศาสตร์บัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) สาขาวิชาชีววิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กรมวิชาการเกษตร 2545. ทานตะวัน (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.doa.go.th/pl> [7 กันยายน 2550].
- กรมส่งเสริมการเกษตร 2547. สารปรับปรุงดิน (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.doae.go.th/pl> [2 สิงหาคม 2550].
- จรัญ จันทร์เกิด. 2542. การใช้ EM ในสวนยางพันธุ์ดีจังหวัดสุราษฎร์ธานี. ว. เกษตรคิวเซ., 7 (28) : 54-55.
- จำป็น ทองอ่อน. 2547. คู่มือการวิเคราะห์ดินและพืช. พิมพ์ครั้งที่ 2. ภาควิชาธรณีศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชัยฤกษ์ สุวรรณรัตน์, 2536. อ้างถึงในวิภาพรรณ อุบล. 2550. การใช้ประโยชน์กากอินทรีย์อุตสาหกรรมน้ำยางชั้น แปรรูปสัตัวน้ำและน้ำมันปาล์ม ในการเตรียมวัสดุปลูกหญ้าสนาม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเคมีประยุกต์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ดวงพร คันทโชติ. 2545. นิเวศวิทยาของจุลินทรีย์. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ.
- ธนธรณ์ นวลปาน. 2546. การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับการเตรียมปุ๋ยเหลวจากกากขี้เป้งน้ำยางชั้น. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยียาง คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บริษัท อี เอ็ม คิวเซ จำกัด. 2546. EM (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.emkyusei.com> [2 สิงหาคม 2550].
- ปราณี อ่านเปรื่อง. 2547. หลักการวิเคราะห์อาหารด้วยประสาทสัมผัส. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ.
- พัชรา วีระกะลัส. 2544. พลังงานและเมแทบอลิซึม. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ.
- พิสมัย จูฑะมงคล. 2543. ผลของเครื่องปลูก ชนิด อัตรา และวิธีการให้ปุ๋ยที่มีต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของแตงกวาในระบบการปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ภาณุพงศ์ บางรักษ์. 2548. การทำปุ๋ยหมักจากวัสดุเศษเหลือโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มผสมน้ำหมักของ *Rhodobacter capsulatus* SS3 และการใช้ในการปลูกผักนึ่งและต้นหอม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มณูญ ศิริบุษย์. 2543. การปลูกพืชไม่ใช้ดินสู่การปฏิบัติในประเทศไทย. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักการเพาะปลูก. ภาควิชาเทคโนโลยีการอุตสาหกรรม. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มุกดา สุขสวัสดิ์. 2543. ปุ๋ยและการใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2550. ทานตะวัน (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.stks.or.th> [2 มกราคม 2551].
- ยงยุทธ โอสถโสภา. 2543. ธาตุอาหารพืช. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- รัตนดา สุหทัยกุล กัญชวลี นาวิกภูมิ และสุนีย์ ต๊ะปีนดา. 2549. จะควบคุมกลิ่นในฟาร์มเลี้ยงสุกรได้อย่างไร. สำนักจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ.
- เรวัตร จินดาเจีย. 2546. การศึกษาวัสดุที่เหมาะสมสำหรับการปลูกมะเขือเทศเชอร์รี่โดยไม่ใช้ดินในเขตร้อน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปฐพีวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วันชัย แก้วยอด. 2540. การตรวจสอบการจัดการน้ำเสียโรงงานยาง: กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วัลย์พร ฟ่อนฝัน. 2547. การใช้ประโยชน์กากขี้เป้งจากโรงงานผลิตน้ำยางข้นในรูปสารบำรุงดิน วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม (สหสาขาวิชา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วราวุฒิ ครุสง. 2538. จุลชีววิทยาในการแปรรูปอาหาร. ภาควิชาอุตสาหกรรมเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วราศรี เถกประสิทธิ์. 2543. การนำกากขี้เป้งจากอุตสาหกรรมน้ำยางข้นมาใช้ประโยชน์เพื่อการทำเป็นวัสดุบำรุงดิน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วิภาพรรณ อุบล. 2550. การใช้ประโยชน์กากอินทรีย์อุตสาหกรรมน้ำยางชั้น แปรรูปสัตว์น้ำและน้ำมันปาล์ม ในการเตรียมวัสดุปลูกหญ้าสนาม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเคมีประยุกต์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ศูนย์บริการข้อมูลเศรษฐกิจระหว่างประเทศ. 2550. การส่งออกยางพารา (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.mfa.co.th>. [21 พฤษภาคม 2551].

สถานีพัฒนาที่ดิน. 2547. สำนักงานพัฒนาที่ดิน อำเภอมะนัง จังหวัดปัตตานี.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2544. ธาตุอาหารพืช (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.tistr.or.th> [21 พฤษภาคม 2551].

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 18. 2541. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. 2550. ยางพารา (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.rubber.thai.com>. [21 พฤษภาคม 2551].

เสาวนีย์ ก่อวุฒิกุลรังษี. 2543. การผลิตยางธรรมชาติ. ภาควิชาเทคโนโลยียางและพอลิเมอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เสาวนีย์ ก่อวุฒิกุลรังษี วิไลรัตน์ ชิวเศรษฐกรรม ธนธรณ์ นวลปาน และ ณัฐพงษ์ นิธิอุทัย. 2547. การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับการเตรียมปุ๋ยเหลวจากกากขี้เป้งน้ำยางชั้น. ชุดโครงการพัฒนาอุตสาหกรรม ยางพารา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สัญญาเลขที่ RDG 4750017.

เสาวนีย์ ก่อวุฒิกุลรังษี เอกพล จันอิ และ ประวิทย์ คงจันทร์. 2548. การใช้กากขี้เป้งน้ำยางชั้นเป็นสารตัวเติมซีเมนต์ยางปูพื้น. ชุดโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สัญญาเลขที่ RDG 4850016.

สมทิพย์ ด่านธีรวินิชย์ อุดมผล พิชนไพบุลย์ จรรย์ บุญกาญจน์ เสาวลักษณ์ รุ่งตะวันเรืองศรี นิต์สน์ เพราแก้ว อัยฎาฐ หิรัญรักษ์ สุวลักษณ์ วิสุนทร วิบูลย์ ป็องกันภัย และนฤเทพ บุญเรืองขาว. 2545. การตรวจสอบการจัดการของเสียของโรงงานน้ำยางชั้น. โครงการวิจัย 05011505. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ศรีสม สุวรรณวงศ์. 2544. การวิเคราะห์ธาตุอาหารพืช. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

อภัสรา ชมิดท์. 2537. ชีวเคมี. ภาควิชาสรีรวิทยา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- อภิรักษ์ หลักชัยสกุล. 2540. การศึกษาวัสดุอินทรีย์เป็นวัสดุปลูกพืชในระบบปลูกพืชแบบไม่ใช้ดิน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุไรวรรณ ไอยสุวรรณ. 2545. การใช้ประโยชน์กากตะกอนของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมอาหารทะเลสำหรับเป็นปุ๋ยอินทรีย์และสารปรับปรุงดิน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทรัพยากรดิน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- AFM Flower Seeds (Thailand) Co., Ltd. 1982. Chiang Mai, Thailand.
- AOAC. 2000. Official Methods of the Association of Official Analytical Chemists, 15th ed., U.S.A.
- ASAE Annual International Meeting, Sacramento, CA, 30 July–1, August 2002. ASAE, St. Joseph, MI.
- Benoit, F. 1992. Nitrogen Source and Transformation. Available, <http://www.ext.colostate.edu/pubs/nitrogen.shtml> [January 19, 2008].
- Bernal, M.P., Albuquerque, J.A. and Moral, R. 2008. Composting of animal manures and chemical criteria for compost maturity assessment. A review. *Bioresource Technology*, in press.
- Brady, N.Y. and Weil, R.R. 2002. The nature and properties of soil. 13th ed., Pearson Education, Inc., USA, p. 822.
- Brydson, J.A. 1978. Rubber Chemistry. London. : Applied Science Publisher. Ltd.
- Chapman, S.C., Hammer, G.L. and Meinke, H. 1993. A sunflower simulation model. I. Model development. *European Journal of Agronomy*, 85: 725–735.
- Courtney, R.G. and Mullen, G.J. 2008. Soil quality and barley growth as influenced by the land application of two compost types. *Bioresource Technology*, 99: 2913-2918.
- Das, K. and Keener, H.M. 1997. Moisture effect on compaction and permeability in composts. *Environmental Engineering*, 123: 275–281.
- de Bertoldi, M., Vallini, G. and Pera, A. 1983. The biology of composting: A review. *Waste Management and Research*, 1: 157–176.
- EM Research Organization Inc. 2003-a. Treatment of Petroleum Sludge using EM Technology, Phase I. Region Office for Middle East and Central Asia, Lagore, Pakistan. 13.
- EM Research Organization Inc. 2003-b. Application of Bioremediate Sludge to Onion Crop, Phase II. Region Office for Middle East and Central Asia, Lagore, Pakistan. 39.

- Gajalakshmi, S. and Abbasi, S.A. 2008. Solid waste management by composting: state of the art. *Critical Reviews in Environmental Sciences and technology*, 38: 311–400.
- Garrison, M.V., Richard, T.L., Tiquia, S.M. and Honeyman, M.S., 2001. Nutrient losses from unlined bedded swine hoop structure and an associated windrow composting site. Paper 01-2238.
- Ghosh, P. K., Ramesh, P., Bandyopadhyay, K. K., Tripathi, A. K., Hati, K. M., Misra, A. K. and Acharya, C. L. 2004. Comparative effectiveness of cattle manure, poultry manure, phosphocompost and fertilizer-NPK on three cropping systems in vertisols of semi-arid tropics. I. Crop yields and system performance. *Bioresource Technology*, 95: 77-83.
- Gordon, N. 2005. Nitrogen. Available. <http://www.ucar.edu/nitrogen.shtml> [March 19, 2009]
- Jalali, M. 1990. Salinization of groundwater in arid and semi-arid zones: an example from Tajarak, western Iran. Department of Soil Science, College of Agriculture, Bu-Ali Sina University, Hamadan, Iran.
- Jones, L. 1979. *Fertilizers and Soil Fertility*. Reston Virginia: Reston Publishing Company Inc.
- Khaliq, A., Abbasi M. K. and Hussain, T. 2006. Effects of integrated use of organic and inorganic nutrient sources with effective microorganisms (EM) on seed cotton yield in Pakistan. *Bioresource Technology*, 97 : 967-972.
- Mari, I., Ehaliotis, C., Kotsou, M., Chatzipavlidis, I. and Georgakakis, D. 2005. Use of sulfur to control pH in composts derived from olive processing by-products. *Composites Science Utilities*, 13: 281–287.
- Marschner, P., Kandeler, E. and Marschner, B. 2003. Structure and function of the soil microbial community in a long-term fertilizer experiment. *Soil Biology and Biochemistry*, 35: 453-461.
- Miller, F.C. 1992. Composting as a process based on the control of ecologically selective factors. In: Metting, F.B., Jr. (Ed.), *Soil Microbial Ecology, Applications in Agricultural and Environmental Management*. Marcel Dekker, Inc., New York, pp. 515–544.
- Mohanty, S., Paikaray, N.K. and RaJan, A.R. 2006. Availability and uptake of phosphorus from organic manures in groundnut (*Arachis hypogea* L.) - corn (*Zea mays* L.) sequence using radio tracer technique. *Geoderma*, 133: 225-230.

- Nathan, S. and Patterson, R. 2003. Effective Microorganisms (EM) and Wastewater systems. Lanfax Laboratories Armidale ISBN 0-9579438-1-4 , pp 347-354.
- Nóvoa-Muñoz, J.C., Simal-Gándara, J., Fernández-Calviño, D., López-Periago, E. and Arias-Estévez, M. 2008. Changes in soil properties and in the growth of *Lolium multiflorum* in an acid soil amended with a solid waste from wineries. Bioresource Technology, in press.
- Putnam, D.H., Oplinger, E.S., Hicks, D.R., Durgan, B.R., Noetzel, D.M., Meronuck, R.A., Doll, J.D. and Schulte, E.E. 1990. Alternative Field Crop Manual. Departments of Agronomy and Plant Genetics, Entomology and Plant Pathology, University of Minnesota.
- Ryckeboer, J., Mergaert, J., Vaes, K., Klammer, S., De Clercq, D., Coosemans, J., Insam, H. and Swings, J. 2003. A survey of bacteria and fungi occurring during composting and self-heating processes. Annales Microbiologie, 53: 349–410.
- Sathyaseelan, S. 2006. Latex Sludge : An Alternate Cheap Phosphorus Source in Croup Production. World congress of soil science 18th Philadelphia Pennsylvania, USA, July. 9-15, 2006, pp. 154-158.
- Soumaré , M., Tack , F. M. G. and Verloo, M. G. 2002. Effects of a municipal solid waste compost and mineral fertilization on plant growth in two tropical agricultural soils of Mali. Bioresource Technology, 86 : 15-20.
- Teilnugutom, B. 2005. Nutrient. Available, http://www.nsruc.ac.th/elearning/soil /clesson_9_7.php. [March 19, 2009].
- Thompson, L.M. and Troeh, F.R. 1978. Soil and Soil Fertility. New York: McGraw-hill Inc.
- Tiquia, S. and Tam, N., 2002. Characterization and composting of poultry litter in forced aeration piles. Process Biochemistry, 37: 869–880.
- Tiquia, S.M. 2005. Microbiological parameters as indicators of compost maturity. Applied Microbiology, 99: 816–828.
- Walker, D.J. and Bernal, M.P. 2008. The effects of olive mill waste compost and poultry manure on the availability and plant uptake of nutrients in a highly saline soil. Bioresource Technology, 99: 396-403.

- Wu, S.C., Cao, Z.H., Li, Z.G., Cheung, K.C. and Wong, M.H. 2005. Effects of biofertilizer containing N-fixer, P and K solubilizers and AM fungi on maize growth: a greenhouse trial. *Geoderma*, 125:155–166.
- Yaduvanshi, N.P.S. 2003. Substitution of inorganic fertilizers by organic manures and the effect on soil fertility in rice–wheat rotation on reclaimed sodic soil in India. *Agricultural Sciences in China*, 140:161–168.

Prince of Songkla University
Pattani Campus